

הסיפור
שליסיפור מעורר השראה
לשולחן השבתתומכי תמימים –
הצליחה נא!

הרב מאיר צבי גרוזמן

ולעבודה הרוחנית שתבע אדמו"ר האמצעי [בנו וממשיך דרכו של אדמו"ר הזקן, מייסד תנועת חב"ד] מהחסידיים ב'קונטרס ההתפעלות', כך גם הדור הצעיר לא שייך ל'קונטרס העבודה' ו'קונטרס התפילה'."

החלטתי להעלות את השאלה הזו בפני הרבי, מאחר שגם אני בעצמי התחבטתי בשאלה זו. באותה שנה לימדתי כיתה של תלמידים כשרוניים מאוד, שלמדו היטב והצטיינו בלימוד ה"נגלה" - גמרא ומפרשים, מהם יצאו כמה ראשי ישיבות ומשפיעים. מפעם לפעם הייתי מתוועד עמם, ובין היתר מעורר גם על עניין התפילה. כמה מהם הפנימו את התביעה הזו, והחלו לעסוק בעבודה שבלב.

במכתב שהכנתי לפני הכניסה ליחידות הסברתי את ההתלבטות: היות שגם בין אלה שנתפסים לעבודת התפילה, לא כולם לוקחים את העניין בצורה פנימית ורצינית מספיק, ובמשך הזמן נחלש קצת החשק בזה. מאידך, הרי בזמן שהתעוררו להשקיע בתפילה באריכות, ירדו קצת החיות וההשקעה בלימוד הנגלה; כך יוצא שאחרי שפגה ההתלהבות גם מהתפילה, הם 'נשארים קרחים מכאן ומכאן'. "אולי בגיל הזה עדיף לא לדבר איתם על ענייני התפילה?", שאלתי.

הרבי פתח ואמר בצורה נחרצת, "תומכי תמימים ללא עבודה פנימית - לא יכול להיות! כפי שמבואר בקונטרסים". והמשיך מיד, "אלא מה, לפעמים זה בא על חשבון סדרי הלימוד בנגלה? צריך לראות שזה לא יסתור". הרבי פירט רשימה של "יומי דפגרא" - זמנים שבהם לא מתקיימים סדרי לימוד מלאים ושבהם אפשר להאריך בתפילה, כגון שבתות וחגים, ערבי שבת וחג ובין הזמנים. "ויש גם שני וחמישי", הוסיף הרבי ואמר בחצי חיוך, "ובכלל, בכל זמן שמרגישים שנדרש עניין התפילה, אפשר להאריך".

הדברים נאמרו בחיות רבה, וברור היה שרצון הרבי הוא שהתמימים יתפללו, ושחייבים לחנך אותם לכך.

באחת היחידויות שהתקיימה בשנות תשל"ל (1970), דיבר איתי הרבי בצורה נוקבת בנוגע ללימוד התורה בישיבה. "למה אין אצל הבחורים את אותן חיות והתלהבות בלימוד כמו שרואים אצל הבחורים בישיבות אחרות?", תבע הרבי.

ניסיתי לטעון שאולי הסיבה לכך היא שבישיבות אחרות מדגישים את עניין הלימוד אפילו 'שלא לשמה' - כגון, כדי שיהיה למדן, שיהיה ראש ישיבה וכדומה, דבר המוסיף חשק וחיות; מה שאין כן אצלנו, שהחינוך החסידי שם דגש על כך שהתורה היא חכמתו ורצונו של בורא העולם, והלימוד צריך להיות בעיקר מתוך כוונה להתחבר אל נתן התורה, לשם שמים וללא שיקולים של תועלת אישית.

על כך השיב הרבי, "צריך שגם אצלנו ילמדו 'שלא לשמה'! 'שלא לשמה' חסידי", והסביר מיד, "הרי בקיץ הבחורים נוסעים לערי השדה במסגרת 'מרכז שליחות', והם מעוניינים להצליח להפיץ שם יהדות ולקרב יהודים לתורה ולחסידות. כאשר יגיעו אל העיר, דבר ראשון הם ייכנסו אל הרב. אם ילמדו כל השנה נגלה כמו שצריך ויכולו לדבר

לאורך השנים, זכיתי להיכנס לרבי ליחידות כמה וכמה פעמים ולקבל הוראות שונות בנוגע לישיבת "תומכי תמימים" ותלמידיה, המכונים "תמימים". ברצוני לשתף כמה מההוראות שקיבלתי בהזדמנויות שונות בקשר להדרכת בחורי הישיבה בעבודת התפילה, בלימוד התורה ובהשתתפות בפעילות ה"מבצעים" - מבצעי המצוות שיום הרבי.

אחת השאלות שבהן מתחבטים מחנכים, משפיעים וראשי ישיבות בחב"ד היא האם ועד כמה יש לחנך כיום את תלמידי התמימים לעניינים כמו "עבודת התפילה" - תפילה במתינות ובאריכות, מתוך כוונה יתירה והתבוננות, כדי להפנים את הרעיונות העמוקים הנלמדים בתורת החסידות, כמו אהבה ויראה, אחדות ה' וביטול העולמות.

יש הטוענים שגם כיום צריך לחנך את התמימים בדיוק כמו בזמן אדמו"ר הרש"ב - החמישי בשושלת אדמו"ר חב"ד שייסד את ישיבת תומכי תמימים בעיירה ליובאוויטש, ותבע מתלמידיה להתמסר לעבודת התפילה. הוא אף פרסם שני קונטרסים - "קונטרס העבודה" ו"קונטרס התפילה", המכילים הדרכה מפורטת לתמימים בנושא זה. לעומתם, יש הטוענים כי מפאת ירידת הדורות, דורנו כבר לא שייך כל כך לכל זה, ובפרט שגם לא ראינו שהרבי הניח דגש על כך - וממילא לא צריך להשקיע מאמצים כדי לחנך לעניין זה.

לקראת חודש תשרי תשכ"ז (1966) נסעתי לרבי, ובאותה תקופה שב והתעורר ויכוח זה. אחד מראשי הישיבות הבולטים טען אז בלהט: "כשם שברור לכל שהדור שלנו, המבוגר, לא שייך לתכנים העמוקים

«

מיזם מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש. סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום, מצויות בידינו מעל 1700 עדויות מכלי ראשון, אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

MY ENCOUNTER
with the
REBBE

תלמידי התמימים. ראשי הישיבות, המשפיעים והמשגיחים נמצאים שם רק כדי לסייע לתמימים להתפתח כראוי; ברגע שמוצאים חסרונות בתומכי תמימים, יש לדעת שזהו בעיקר אצל הבחורים. ומאחר שגם הוא אחד מבין התמימים, עליו לתקן את כל העניינים הללו אצלו, ולא לחפש אצל ההנהלה. את כל זה אמר הרבי עוד לפני שהביט בתוכן המכתב.

בכל הפעמים שהרבי דיבר איתי בנוגע לישיבה, זה היה מתוך רצינות רבה מאוד ובסבר פנים חמורות. כשהיה מדבר על הבחורים הייתה ניכרת עליו התרגשות והתפעלות, ראו עד כמה נוגע לו מצבם של תלמידי התמימים.

באחת הפעמים שהייתי ביחידות, כאשר הקדמתי ושאלתי בנוגע לעניין פרטי, ורק אחר כך הוספתי ושאלתי עניין כלשהו בקשר לישיבה, נזף בי הרבי בצורה חריפה, ותוך כדי תנועת ידיים אמר בכאב, "כך נראים הדברים כאשר את עצמנו מעמידים ב'מזרח', ואילו העניין העיקרי מונח בקרן זוית!" אני למדתי מכך שהרבי מצפה ממני שהישיבה תהיה אצלי העניין העיקרי.

הרב מאיר צבי גרוזמן היה מראשוני מגידי השיעור בישיבת "תומכי תמימים" בלוד, ובמשך כיוכל שנים שימש מראשי ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית בכפר חב"ד. הוא רואיין בביתו בחודש מרחשוון תשע"ב (2011).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב של מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויזכר שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

תש"ו (1950) — כשבעה חודשים אחרי פטירת חמיו, אדמו"ר הריי"צ, הוציא הרבי לראשונה "מכתב כללי" לקראת ראש השנה וחגי תשרי, בלשון הקודש וביידיש. בכותרת המכתב צויין כי הוא ממוען "אל אחינו ואחיותינו, בני ובנות ישראל די בכל אתר ואתר, ה' עליהם יחיו". הרבי המשיך בנוהג זה לאורך ארבעים ושתיים שנות מנהיגותו הבאות, ופרסם בקביעות מכתבים כלליים לקראת חג הפסח וחגי תשרי. המכתבים, שנכתבו ביידיש ותורגמו לעברית ולאנגלית, נשלחו לאנשים שונים, ואף פורסמו בעיתונים מרכזיים בישראל ובתפוצות.¹ "ח באלול

תשל"ו (1976) — הרבי הכריז על מבצע "אהבת ישראל" - העשירי בסדרת מבצעי המצוות שיזם באותן שנים. הרבי ביאר את חשיבותו המיוחדת של מבצע זה, שכן כל יתר המבצעים שעליהם הכריז, מיוסדים ומושתתים על הציווי "ואהבת לרעך כמוך" - שהוא "כלל גדול בתורה".² "ח באלול

1 אגרות קודש ג, עמ' תסב
2 שיחות תשל"ו ב, עמ' 685

איתו בלימוד, וכאשר הוא יתרשם מהם הוא יאפשר להם לפעול ואף יסייע להם להשיג את מטרותם! ממילא, צריך שהבחורים ידעו לדבר ב'שאגת אריה"', וכאן המשיך הרבי ומנה שמות של עוד כמה ספרים. "אך אם הם לא יודעים ללמוד, אזי לא רק שזה יפריע להם בעבודת הפצת התורה והמעיינות, אלא שבכך הם גורמים חילול ה' ומוציאים לעז על הבעל שם טוב, על הרב המגיד, על אדמו"ר הזקן, וכן הלאה, עד לחמי אדמו"ר הריי"צ!"

עוד הוסיף הרבי, "יש בחורים שיש להם חיות ב'השכלה' של חסידות. צריך להסביר להם שכל זמן שלא לומדים נגלה כמו שצריך, לא יכולה להיות השגה אמיתית בהשכלה של חסידות. יש להחדיר זאת בבחורים, וזה יפעל עליהם שילמדו נגלה בחשק ובחיות".

באותן שנים, האורחים שבאו לרבי לחודש תשרי היו נכנסים ליחידות פעמיים - לפני ראש השנה או בעשרת ימי תשובה, ושוב בסוף חודש תשרי לפני החזרה לארץ. כשנכנסתי בפעם השנייה, הכנסתי פתק ושאלתי, מאחר שעיקר החיות וההתלהבות של הבחורים הן בעניין ה"התקשרות" לרבי, האם אפשר להסביר להם שהדברים הללו שהרבי אמר בנוגע ללימוד התורה נוגעים להתקשרות? שכן, זה עשוי להוסיף ולדרבן אותם להשקיע בכך.

תשובת הרבי הייתה, "מהו כל עניין ההתקשרות? מילוי הרצון של מי שמקושרים אליו! תוכל לומר להם שאצלי זהו רצון פנימי, רצון עצמי חזק...", והרבי הוסיף ופירט כמה לשונות של רצון, כדי לבטא ולהדגיש עד כמה עז רצונו שהבחורים ילמדו נגלה היטב ובחיות.

באמצע שנות תשמ"מ (1980), ניהלתי את הסניף הישיבה בקריית מלאכי, בשכונת נחלת הר חב"ד. היה שם משפיע שהחדיר בבחורים את חשיבות היציאה להשתתף ב'מבצעים' של הרבי. כתוצאה מהתמסרות הבחורים לפעילות, קרה לא פעם שהם חזרו באיחור רב והדבר הפריע לסדרי הלימוד. הבחורים פנו אליי ושאלו, מה לעשות? היציאה למבצעים מפריעה להם ללמוד.

בעקבות כך כתבתי לרבי ושאלתי, מאחר שהרבי תובע כל כך חזק את עניין המבצעים, האם הכוונה בכך שזהו "עת לעשות לה', הפרו תורתך", ושיש להמשיך ולפעול בכך אפילו שזה בא על חשבון הלימוד; או שזה עניין נוסף, ושיש להשתתף בכך באופן שזה לא יתנגש ולא יפריע ללימוד?

מענה הרבי היה, "תמים, לכל לראש הוא תמים" - תחת המילה "תמים" מתח הרבי קו או שניים, ותחת המילים "לכל לראש" שלושה קווים! - "המבצעים" - רק ברשות ההנהלה". כלומר, תפקיד ההנהלה הוא לבדוק ולהעריך כמה זמן יכולים הבחורים להקדיש לפעילות במבצעי הקודש מחוץ לסדרי הלימוד, מבלי שהדבר יפריע לתלמיד להתמסר לענייני העיקרי - לימוד התורה; ושכל הפעילות חייבת להיות בתיאום ובאישור הנהלת הישיבה.

היה בישיבה בחור מאוד רציני שהיו לו כל מיני טענות כלפי צוות הישיבה - הר"מים, המשגיחים והמשפיעים. "למה לא מספרים על כך לרבי?" תבע ממני כמה פעמים. לפני אחת הנסיעות שלי לרבי הוא ביקש שאספר לרבי על כל הדברים שלדעתו דורשים תיקון. סיברתי, מאחר שלא הסכמתי עם כל טענותיו. "כתוב אתה לרבי, ואם הוא ירצה, הוא ידבר עמי על כך", אמרתי, וביקשתי שאם יכתוב, שישלח לי העתק ממכתבו כדי שאדע מה כתב - אם הרבי יחליט להתייחס לדברים.

הוא אכן כתב לרבי ושלה לי עותק, אך הוסיף שמכתבו לרבי כנראה לא יגיע מאחר שלא הדביק מספיק בולים על המעטפה, וביקש שאכניס את מכתבו לרבי. התלבטתי, והחלטתי לשאול על כך את הרבי. כשנכנסתי ליחידות סיפרתי לרבי את כל העניין, ושאני מסתייג מחלק מהדברים שכתב, ושאלתי האם להגיש את המכתב?

הרבי אמר שהואיל ואני רק מעביר את מכתבו, הרי הדברים על אחריותו. כשמסרתי לרבי את המכתב, הוא הניח אותו סגור לידו ואמר, "צריך לומר לבחור, שתומכי תמימים בנוי ומושתת בעיקר על

ההקדשות שלכם
מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.
לפרטים נוספים
ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל
כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org

בסיוע חברי
THE JEM FOUNDATION
ואתה תצוה... להעלות נר תמיד